73ste Jaargang — Nr 11.

Zaterdag 19 Maart 1927

AANKONDIGINGEN.

Prijs per regel ....fr. 1.00
Tusschen Allerlei- in Provincie nieuws ....fr. 2.00
Vonnissen en doodsberichten ......fr. 3.00

Kleine Aankondigingen :
van 1 tot 4 regels ....fr. 2.50
Elke regel meer ....fr. 0.25
Voor meer dan één inlassching, prijs volgens akkoord.

Alle aankondigingen en mededeelingen moeten ons toekomen voor Donderdag middag.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG.

BUREEL EN REDACTIE :
Drukkerij COLLEE
— (Naaml. Maatsch.) —
TONGEREN
Postcheks rekening n. 84855.
Telefoon 12

Abonnementprijs : fr. 12.50 per jaar, vooraf betaalbaar.
25 centiemen het nummer.

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever.

TONGEREN, 19 MAART 1927.

Hier vloekt men niet.

In het onlangs verschenen prachtverhaal van zijn reis « in Spanje » (uitgave Davidsfonds), weet Jozef Simons ons op geestige wijze te vertellen over eenige Spaansche politieverordeningen :

« Op de hoeken van de straten hangt nu ook uitgeplakt : « Es prohibido de blasfemar ». Het is verboden te vloeken op straf van veertien dagen tuchthuis. Ziet gij zooiets in Belgie gebeuren ?

Ook is het aan de zwakke kunne streng verboden over de straat te loopen met bloote armen, blooten rug of doorschijnende kleederen... Hier heet het : « Zedig gekleed, niet gevloekt, maat gehouden bij het drinken of... het rasphuis in en boet ! » Primo de Rivera heeft ook zijn goeden kant !

Wanneer ik dit las, heb ik teruggedacht aan de twee oude schilderijen die men voorheen in iedere herberg, zoowel als in ieder boerenhuis aantrof : « God ziet mij ! en Hier vloekt men niet ! » Bij het binnentreden van de naoorlogsche weelde zijn die oude schilderijen op vele plaatsen van den muur gehaakt,en in de plaats staan nu op schouw of kas lichtgekleede postuurkens te vloeken tegen de oude Vlaamsche deftigheid.

Ook in andere landen, als Italie b.v. is men heel wat strenger dan bij ons.

« Het is tijd, zeide Franco, de procureur des Konings bij de burgerlijke rechtbank, het vloeken in het openbaar te bestraffen ». Als beweegredenen haalt hij aan den eerbied waarop de godsdienstige zielen recht hebben en het maatschappelijk belang. Hij voegt er bij dat de godslastering en slechte praat gewoonlijk dezelfde oorzaken hebben, slechte opvoeding, zielelaagheid en slechte gewoonte.

De gemeenteraad van Vade Ligure besloot in het politiereglement een artikel bij te voegen tot bestraffing der vloekers.

Vier en twintig handelskamers en 60 gemeenten zijn toegetreden tot dien kruistocht. Ook de Italiaansche handelskamer te Berlijn heeft zich geestdriftig bij de beweging aangesloten.

Andere gemeenten bestraffen de vloekers en vuilpraters met eene geldboete van tien tot honderd lire.

Te Milaan werd op verzoek van Kardinaal Tosi, een nationaal komiteit tegen het vloeken opgericht. De kroonprins is er de eerevoorzitter van.

Men gaat ook een groote propaganda dag inrichten,waarop men boekjes en vlugschriften zal uitdeelen en openbare vergaderingen beleggen in al de steden van Italie.

Overal in Italie ziet men tegenwoordig langs de straten, alsook in de trams, de winkels en zelfs in de kazernen, groote aanplakbilletten, waarop de vloeker lezen kan, dat hij de schoonste aller talen door zijn vloeken onteert, dat hij een aanstoot is voor zijn evenmensch en dat hij Italie doet misprijzen in het buitenland. In de slaapzalen der kazernen leest men opschriften als deze : « Wie vloekt wordt zwaar gestraft ». — « Wie vloekt, onteert God en het Vaderland ! »

Wat verschil met bij ons, waar de soldatenvloeken zoo talrijk zijn als de haren op een hond, in zooverre dat eene moeder me eens als een uitzonderlijk feit en als een bewijs van buitengewone braafheid van haar jongen aanhaalde dat zij hem nog nooit had hooren vloeken sinds hij van den troep gekomen was.

Dat de onaebbelijke manier van te vloeken met onze soldaten vergroeid is,wat met andere, Fransche en Engelsche, het geval niet is, bewijst nog hetgeen de Franschen van ons leger in oorlogstijd zeiden : « Kijk, daar komen de potverdom's af ! »

Niet alleen in het leger wordt er gevloekt, zelfs in de familiekring ontploft bij sommigen elken zin een vloek. Ik heb eens een spreker hooren beweren dat er drie kenteekens zijn om een Vlaamsch gezin dat in den vreemde woont, van andere rassen te onderscheiden : een kruisbeeld, een nette kamer en... 'n vloek.

Pater Stracke in zijn boekje « Arm Vlaanderen » weet ons te vertellen hoe bij de spoorwegramp te Contich in 1908 de honderden werklieden, die uit de treinen kwamen gestormd, slechts een woord hadden om hun ontzetting, hun vreugd of hun smart te verkonden voor hemel en aarde,en 't was het ellendige, platte, walgwekkende Vlaamsche vloekwoord.

Niet alleen wat zonde is moeten wij mijden. Er is ook nog eene voornaamheid, een welvoeglijkheid, die wij bij andere volken in veel grootere mate aantreffen dan bij ons Vlaamsche volk. Eerbied moeten wij leeren hebben voor ons zelf, voor onze taal, willen we eenmaal worden een beschaafd, geeerbiedigd, een kultureel volk, dan moeten we beginnen met ieder voor zich alle ruwheid en laagheid te vermijden, met uit vrije beweging te laten wat in andere landen door de wet wordt verboden en in Belgie de oude leuze onzer voorvaderen in eere herstellen :

« Hier vloekt men niet ! »

Een nieuwe tombola.

Beste Lezers.

Wanneer gij het opschrift van dit artikel onder de oogen krijgt dunkt me dat ik U al ongeduldig en schouderophalend hoor mompelen : al weer een tombola ! 't is tegenwoordig elken dag wat nieuws daar zou men op den duur toch beu aan worden ! ! !

Over het eerste puntje geef ik U volkomen gelijk ; nieuwe toestanden brengen nieuwe behoeften mee ; slechte toestanden dienen verbeterd. Maar op het tweede punt — dat men er beu aan zou worden zijt gij noch met mij noch met U zelven 't akkoord. Gij en ik weten immers te goed dat nooit tevergeefs een beroep wordt uitgeoefend op uwe liefdadige vrijgevigheid.

Op dit oogenblik gaat door ons heele land een geest van sympathie tot onze blinden. Elkeen die op straat of gelijk waar een dier arme misdeelden tegen komt aan den arm van een gedienstigen kindsman, soms slechts vergezeid van een hondje of geheel aan zich zelven overgelaten, voelt zich onwillekeurig door medelijden getroffen. Zoo menigmaal hooren we zelf de uiting van dat medelijden : « De blinden zijn de ongelukkigsten onder de gebrekkigen ; ik ware liever dood dan blind », enz. enz. Dat blind zijn een ongeluk is dat niemand dat ongeluk treft als menschen verdient valt niet te betwijfelen. [illegible] wel, vriend lezer, dat het slagen weinig werd geholpen wordt. [illegible] vooruitgang de beschaving worden [illegible] de meeste blinden in staat gesteld, om door de uitoefening van een of ander beroep, als muziekanten, als organist of pianist optreden, stoelenmatten, manden vlechten, vervaardigen van borstels, brei- borduur- en tapijtwerken, op een deftige wijze in hun onderhoud te voorzien.

Als de blinden het onderwijsgesticht verlaat, is hij gansch toegerust om den strijd voor het bestaan aan te durven.

Doch met al zijn verkregen kennissen zal het hem toch immer lastig vallen, de concurrentie tegen ziende beroepsgenooten vol te houden, eens deel wegens de vooroordeeling van het publiek dat geen vertrouwen heeft in de professioneele bekwaamheid van de blinden, anderzijds omdat den blinden uit hoofde van zijn gebrek zich minder vrij kan gewegen en dus meer afhankelijk is van anderen dan zijn ziende concurrent. Vandaar het bedroevend feit dat zoovele voortreffelijke blinde artisten zonder plaats en zoo talrijk goede vakmannen zonder werk blijven. Wat gedaan om dien nood te verhelpen ?

Vooral na den oorlog die aan zoovele ongelukkigen voor immer het licht der oogen benam heeft men naar de middelen getracht om aan alle blinden zedelijke en stoffelijke lotsverbetering te bezorgen. Met dat doel is dan tot stand gekomen : « het nationale werk der blinden in Belgie, » dat onder het toezicht der Bisschoppen zijne vertakkingen heeft over 't gansche land, en dat alle Belgische blinden zonder onderscheid van taal of denkwijzen den meest mogelijken moreelen materieelen steun bezorgt.

Maar gelijk alle liefdewerken zoo heeft ook deze menschlievende instelling rekening te houden met hare geldmiddelen die niet tegenstaande de vrijgevigheid van zoovele edelmoedige zielen toch aan de bestaande behoeften niet beantwoorden.

Om hieraan te gemoet te komen hebben al de bestaande blindenwerken een eendrachtig samenwerking besloten een tombola uit te schrijven over het gansche land, welke tombola dan wettelijk werd goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 November 1926. Voor ongeveer 300,000 fr. prijzen zullen verloot worden, waaronder ten 1e een huis ter waarde van 75,000 fr., ten 2e een auto, ten 3e een slaapkamer ; verder meubels, rijwielen, schrijf- en rekenmachines, kunsttapijtwerk, enz. enz.

De datum der trekking zal in de dagbladen aangekondigd, en lijsten der winnende nummers ter inzage verspreid worden.

Zonder andere liefdadige werken te willen afbreken of schaden, mogen we toch ook deze tombola wel in de belangstelling van ons volk aanbevelen. In alle provincien werd er al flink gewerkt en niet zonder resultaat. We twijfelen er dan niet aan, of ook in Limburg zal de beweging ten gunste der blinden vast vatten.

Ook onze provincie heeft haar misdeelden, die zullen kunnen genieten van de voordeelen welke de Blindenwerken, hunne beschermelingen bieden door 't verschaffen van gezonde lectuur, werkbezorging, geldleening voor instalatie, reclamen, enz. enz. We koesteren de vaste hoop dat deze oproep niet vruchteloos zal wezen maar dat in iedere parochie een of meer goede zielen zullen gevonden worden die den verkoop der loten op zich willen nemen. Wij richten ons vooral tot de Eerw. Heeren geestelijken, bestuurders van bijzondere en openbare scholen en sociale werken en vragen hun zich de zaak der blinden te willen aantrekken. We maken van deze gelegenheid gebruik nogmaals een oproep te doen tot personen die tijd en goeden wil genoeg meenden te hebben om boeken over te schrijven voor blinden.

Wist ge eens die brave zielen hoeveel goeds een nuttige lezing ook bij blinden kan teweeg brengen die over het algemeen zoo weinig verstrooiing vindt in 't dagelijksleven, heevelen zouden zich geroepen voelen een deel van hun vrijen tijd aan dit nuttig werk te besteden. Men late zich niet afschrikken door de gedachten, dat het geschrift der blinden moeilijk aan te leeren is, met een weinig geduld en [illegible] ndheid kan dit in zeer korten tijd geschieden. Een onzer oproepen kon ons reeds na een tweeden dag een eigenhandig briefje in Brailleschrift doen geworden : dat bewijst genoeg hoe eenvoudig de zaak is. Vraag dus alle inlichtingen die gij over een of ander wenscht te bekomen, wij stellen ons hiervoor ter beschikking van het geacht publiek.

Schrijven aan M. A. Simons, Organist, propagandist voor Limburg, Eyckerstraat, 10, Maeseyck.

Het Revolutionnair Schandaal in onzen Raad.

De uitlating van den schepen Diriken in onzen Raad, toen hij daar Zijne Majesteit den Koning tot twee-driemaal toe grofweg « Alberke » noemde, geeft aanleiding tot eenige ernstige gedachten, waarbij wij eens oplettend moeten stilstaan.

Vooreerst toont die geheel ongemanierde spreekwijze, met haar behandeling, in een heuer beht, op welk laag peil ons stedelijk politiek leven met de jongste verkiezing bereids is gezonken. Een lichaam van bestuurders, en vooral het college van dagelijksch bestuur in dat lichaam, wordt geacht enkel welopgevoede, beschaafde benamingen voor ieder mensch, en vooral voor een hooger bestuurder, uit den mond zijner leden te willen doen klinken. Een benaming als de Schepen Diriken zich in 't openbaar, in de stadsvergadering, jegens het hoofd van den Staat heeft veroorloofd, is van het alloot, dat in ieder gewoon fatsoenlijk samengesteld college onverbiddelijk is gebannen. Indien de heer Diriken zijn ideaal eens zag verwezenlijkt in de Republiek België, en eens als President dier Republiek een standbeeld van den weerspannigen, geweerbrekenden soldaat te Tongeren kwam inhuldigen, en indien dan een raadslid eens van « Dirikske » sprak, zou de heer President Diriken dat ongetwijfeld grof, oneerbiedig en onbehouwen vinden, iets van een « gamin ». En terecht. Nu, er bestaat toch altijd nog een aanmerkelijk verschil tusschen Zijne Majesteit Albert I, Koning der Belgen, traditioneel vorst, en den mogelijken Jan-en-alemans-president eener Republiek. Het feit is intusschen — hoe minderwaardig ook — nog niet zoo verwonderlijk van een socialist. Wat echter verbluffend is, tot verstommens toe, is dat de Burgemeester onzer stad, in functie, verklaart er niets kwetsends in te vinden, en het gezapig onregistreert als een gewoon behoorlijk benemen van zijn schepen. Hooggeroemde liberale deftigheid, waarheen zijt gij gevaren !

Zwaarder, veel zwaarder dan die onfatsoenlijkheid van den term op zich zelve, weegt de krenking der gezagsidee, die hier geschiedde uit volle, open overtuigingsverklaring van den socialist. De heer Senator Diriken is nog versch in de politieke arena. Hij denkt in de besprekingen dikwijls meer aan een meeting dan aan de bestuurstafel, waarachter hij zijn opgetrommelde knechts bekijkt. Want het socialisme is tyranniek, zoozeer als nauwelijks een vorst ter wereld het ooit was, en onder het voorwendsel van bevrijding heeft het alleen tot lage slavernij. — De heer Diriken dus dondert en buldert nog al eens, rood van toorn, voor zijn opgecommandeerde « kameraden », die hem mogen zien hooge posten bekleeden, en hij uit dan heel naar waarschijnlijkheid de echte socialistische gevoelens, die hem bezielen. Geen gezag geverdigd,totdat de socialisten niet der Republiek grijpig hun scepter zwaaien over het geheele volk! [illegible] onze Burgemeester hier het gezag met eens krachtig en onvervaard te moeten hooghouden tegen de ongehoorde aanmatiging van zijner opchij, die zich vermeit te roemen op zijn oude partij met haar leuzen van grondwet, traditie,nationalen wil ? Wilde hij tastbaar toonen dat deze laatste gemeentekiezing met haar gevolgen een reuzenvergissing is onzer burgerij ? De zweep der revolutionnaire meesters klapt en de triomfanteliike [illegible] kruipt in zijn schulp. De eenmaal zoo trotsche, thans diepst afgetakelde standpartij, in plaats van met de haar overblijvende krachten samen te spannen met al wie de geordende maatschappij wil in stand houden tegen de ontbindingsramp van het socialisme, doet hier gewillig overgeleverd aan de windstooten uit den uiterste linkerhoek. Het record dier aftakeling is aan Tongeren.

BUITENLAND.

FRANKRIJK.

Walgelijke handel in bedorven vleesch.

Te Bury Liheraule, en in andere plaatsen der omgeving van Beauvais, werd het bedorven vleesch opgekocht door weinig eerlijke slachters en handelaars. Allerhande zieke, aan ziekte gestorven en doodgeboren dieren werden voor een spotprijs opgekocht.

Te Bury werd een beenhouwer, zekere Vallier aangehouden, die voor het meerendeel ongezond en bedorven vleesch verkocht. Aldus verzekerde de oneerlijke beenhouwer zich maandelijks een winst van vele duizenden franken. De boekhouding werd ook in beslag genomen,waaruit het duidelijk blijkt hoe de slachter handel dreef.

Thans komt de politie op het spoor van een nog ernstiger zaak te Dampierre-en-Bray (Seine inferieure). Daar werd feitelijk een fabriek opgericht van ingemaakt vleesch, waar de slachters en handelaars als voornoemde Vallier hun vleesch brachten, dat zij nergens konden verkoopen. Ook tal van landbouwers brachten hun overleden dieren hierheen.

In de firma Cadaux werd niets verduurzaamd, dat normaal kon worden verkocht. Het onderzoek wees uit, dat in de stallen, slechts zieke dieren, oude uitgemergelde koeien en zwijnen gekweekt met den afval van bedorven vleesch werden aangetroffen.

Het verduurzaamd vleesch werd meestendeels naar Parijs gezonden en in groote hoeveelheden. Buiten Vallier en Cadiaux werd ook zekere Lheaule aangehouden.

Een zekere Polet, ook in hechtenis genomen, werd tegen een borgsom van 50,000 fr. weer in vrijheid gelaten, maar moet zich ter beschikking van het gerecht houden.

Het Huis THOMAS BROUHA
10, Koning Albert Plaats, Luik
noodigt zijne klienteel uit zijne toonbanken van
LENTE NIEUWIGHEDEN te bezoeken.

De aarde beeft in Zuid-Frankrijk.

HOEWEL DE SCHRIK OVERGROOT IS GEWEEST, WAS DE SCHADE ONBEDUIDEND. — Uit Perpignan werd gemeld dat de aardschokken niet al te veel schade hebben aangericht, maar dat de schrik volop in de menschen zat. De inlichtingen over de aardschokken opgedaan duiden aan dat de beweging van het Noorden naar het Zuiden ging.

De schok werd door de sterrewacht opgenomen om 8.45 uur. Heer Mengel, de bestuurder bemerkte dat een windzweep onmiddelijk den schok had opgevolgd.

In de stad op zoo een beweging [illegible] de schok [illegible] te Rivesalte verschoven de meubelen in verscheidige huizen. De horlogie van de kerk sloeg het uur, en de vogels verlieten in eene vlucht den toren.

Op de Vermilloenkust vooral werd de schok gevoeld. Te Banyuls was de aardbeweging echter het hevigst. Daar deed de eerste schok de menschen over den vloer schuiven en de bewoners de straat oploopen. Enkele seconden later deden de schokken zich weer voor, maar met veel minder geweld.

IN SPANJE.

Ook langs den Spaanschen kant van de Pyreneeen werd de schok gevoeld. Rosas, Cerera en Llansa lieten weten dat men daar pijnlijke oogenblikken beleefde. Langsheen de heele Spaansche kust werd men de beving gewaar, maar nergens richtte zij, buiten zoo goed te verklaren schrik, de minste schade aan.

RUSLAND.

Een wraakneming der sowjets. — Wij hebben reeds melding gemaakt van de nieuwe vervolging die tegen de katholieken en unaten in Rusland ontketend is.

Het Russische blad « Renaissance » bericht daarover nog het volgende :

Priesters en diakens worden zonder bepaalde beschuldiging aangehouden in de gevang nis geworpen of verbannen en wel in die streken, welke slechts door Mahomedanen, Joden of Boedhisten bewoond worden en waar de orthodoxen dus met « in het gedrang » kunnen komen.

De katholieke parochies hebben intusschen ook te lijden. De kerken zijn gesloten en ten deele in clubs voor de Komsomol (communistischen jeugdbond) veranderd, kerkelijke bezittingen als heiligbeelden, crucifixen, enz. zijn weggenomen en vernietigd. Evangelieboeken, missalen en andere boeken werden verbrand.

Zooals men weet, heeft Mgr Herbigny,bij zijn verblijf in Rusland 30 à 40 nieuwe priesters en 4 bisschoppen gewijd,2 voor de katholieken en 2 voor de unioten.

Dit feit ontketende de wonde der sowjetregeering en zij zon op wraak. Voor zoo ver tot nu toe bekend is, zijn de vier bisschoppen nog niet aangehouden, maar wel de meeste der nieuw-gewijde priesters.

ITALIE.

Zonderlinge geschiedenis van een man die zijn geheugen kwijt is geweest. — DOOR TWEE FAMILIEN OPGEEISCHT. — Eenige weken geleden werd een man, die anderhalf jaar verplegd was in een gesticht van den omtrek van Turijn, herkend als Dr. Canella uit Verona, een hoogleeraar in de wijsbegeerte, die 10 jaar geleden, in den oorlog aan het Macedonische front als vermist was aangegeven.

Mevrouw Canella verklaarde zoowel aan zijn uiterlijk en zijn stem, als aan verschillende kenteekenen op zijn lichaam den man als haar echtgenoot te herkennen.

De man, die langzamerhand zijn geheugen scheen terug te krijgen, ging met mevrouw Canella mee en vertoefde een week lang in haar gezin te Verona.

Dezer dagen kreeg hij echter bevel naar Turijn terug te keeren, waar mevrouw Bruneri, en haar verwanten hem herkenden als Bruneri, een Turijnsch toondichter, die al driemaal wegens zwendelarij veroordeeld is.

Intusschen houdt mevrouw Canella vol dat de man haar man, zoo goed als mevrouw Bruneri, dat hij de hare is.

Geheel Verona staat aan de zijde van de Canella's geheel Turijn aan die van de Bruneri's.

De politie acht het waarschijnlijk dat de man Bruneri is.

ENGELAND.

Het Geraamte en de Schilderij.

Een zekere Bernard Finnegan, een eenvoudige meesterknecht te Dublin is dezer dagen plotseling een rijk man geworden.

Eenigen geruimen tijd geleden kocht hij van een kameraad voor eenige centen een hoop ouden rommel, waaronder zich een onder stof bedolven schilderijdoek bevond. Op een goeden dag liet hij het « kladwerk » zooals hij het noemde aan een paar menschen zien, die van zulke zaken wat meer verstand hadden dan hij zelf. Ze rieden hem aan het doek naar Londen te sturen en het door deskundigen te laten onderzoeken, wellicht kon hij er een paar pond uitslaan. Finnegan knoopte dien raad in de ooren en toen hij op een keer naar de Engelsche hoofdstad ging, nam hij de schilderij mee en bracht ze bij een kunsthandelaar. Na grondige onderzoekingen door deskundigen bleek het stuk een oorspronkelijke Romney te zijn, een voorstelling van « Nelson als knaap ». De kunstgeschiedenis was van het bestaan van de schilderij op de hoogte,doch sinds langen tijd was ze verdwenen. Het stuk is thans gereinigd en voor 65.000 pond door den Staat aangekocht. Het onderzoek naar de wijze waarop de schilderij werd teruggevonden bracht een eigenaardige gebeurtenis aan het licht. De kameraad van den gelukkigen eigenaar had ze gevonden bij herstellingwerkzaamheden in Kilmainham Castle, dat aan de familie Nelson behoorde. Zij kwam te voorschijn tusschen allerlei rommel achter een verborgen deur. Naast de schilderij lag een geraamte.

Het bleek nu, dat lang geleden het doek in het slot Kilmainham uit de lijst gesneden en gestolen was. Van den dader was geen spoor te vinden. Men vermoedt thans evenwel, dat de dief, die daar in het kasteel goed bekend moet geweest zijn, bij zijn daad door eenig gerucht werd opgeschrikt en zich achter de geheime deur heeft willen verbergen. De deur viel achter hem op slot en daar ze nimmer gebruikt werd, was de dief levend begraven met zijn buit, welke men hem slechts als geraamte weer heeft kunnen ontnemen.

MENGELWERK van « DE POSTRIJDER ».

— 3 —

ADA

GESCHIEDKUNDIG VERHAAL,
getrokken uit de
ANNALEN VAN HET GRAAFSCHAP LOON
door JOSEPH LIBOT,
in leven Kantonale Schoolopziener
te Tongeren.

Ondanks de waarschuwingen van zijne moeder, Ada van Schotland, begaf zich Willem naar het huis ten Horst, om zijnen broeder met de overwinning op Otto geluk te wenschen,en ondanks eene nogal onvriendelijke ontvangst, die hem daar te beurt viel bleef hij er nog vertoeven, toen hij, op zekeren dag, zijne handen gewasschen hebbende om aan tafel te gaan, onverwachts in tegenwoordigheid en zeker ook wel op last van Graaf Dirk door Hendrik de Kraan in hechtenis werd genomen. Men beweert wel dat Dirk als voogd des bisdoms tot deze gevangneming verplicht was, daar Willem dezen Hendrik de Kraan uit zijn Graafschap verdreven had en daar dit Graafschap een leen was van Utrecht. Men beweert ook dat de inhechtenisneming maar voor den vorm zou geweest zijn, daar later de gelegenheid werd gegeven om te ontsnappen. Doch iets doet veronderstellen dat er wel degelijk een nieuwe vete tusschen de broeders ontstond, want waarom ging Willem dadelijk naar Dirk's vijand, den Graaf van Gelre, waar hij toevlucht zocht ? En dat er verstandhouding bestond tusschen hem en Otto, die elkander in Palestina gekend hadden, blijkt ten duidelijkste uit de hartelijke ontvangst in Gelderland en vooral door Willem's huwelijk met Adelheide, eene dochter van Otto, welk huwelijk te Stavoren, onder het vreugdegejuich der bevolking voltrokken werd in 1198.

Kort daarop, hetzij omdat Willem, door zijn huwelijk met eene dochter van Gelre, een geduchten tegenstander geworden was, of wel om andere redenen, had er eene verzoening plaats tusschen Dirk, zijnen broeder en Otto, waarbij de eerste zelfs zijne dochter Aleide aan Otto's zoon, Hendrik beloofde, welke verbintenis echter verijdeld werd door den vroegen dood van beide verloofden.

Het verband, dat in weerwil dezer sterfgevallen ongeschonden bleef, bleek al spoedig van groot nut te zijn. Toen de Bisschop Dirk van der Aare zich ter oorzake van den zwaren schuldenlast verplicht zag eene geldheffing vooral in Friesland, te beproeven, vond de Graaf van Holland en ook Otto van Gelre, om andere redenen toch al gebeten op den Bisschop, hier eene gelegenheid om zich op hem te wreken.

Het was in 1202. Terwijl Otto nu het oversticht verwoest en Deventer bemachtigt valt Graaf Diderik in het plein, verbrandt de kerk te Woerden en rukt op Utrecht, waarvoor hij het beleg slaat. Daar komt hem op eens het bericht dat Otto in de handen van den Bisschop bondgenoot, den Hertog van Brabant, gevallen is. Terstond breekt hij het beleg op en snelt vol edelmoedigheid tot ontzet van zijnen bondgenoot naar Brabant. Na Tiel, dat toen onder het gebied van den Bisschop behoorde in asch gelegd te hebben, slaat hij het beleg om 's Hertogenbosch, welke stad hem kort daarop met rijken buit in handen valt en ook met vele gevangenen, onder welke 's Hertogen broeder en Hendrik van Kuik. Doch de Hertog, die inmiddels zijne strijdmacht met Vlaamsche en Limburgsche hulpbenden versterkt had, valt bij Heusden de Hollanders zoo onzacht op het lijf, dat zij verslagen werden en hunnen Graaf gevankelijk naar Leuven gevoerd. Vreeselijk hielden de Utrechtsche ridders en knapen in de beide van hunne graven beroofde graafschappen huis, waardoor de Bisschop spoedig in al het verlorene hersteld werd. Nadat Graaf Dirk voor 2.000 mark zilver zich van den Hertog had losgekocht, sloot hij den vrede met den Bisschop van Utrecht.

***

Al deze feiten werden door de gebroeders van het grafelijk huis van Loon op hunnen tocht naar het slot van Altena breedvoerig besproken.

— Even als zijn broeder Willem van Friesland, merkte Graaf Lodewijk aan, is Dirk VII niet van heerschzucht vrij te pleiten. Beiden muntten zij uit door hunnen onversaagden moed en hunne dapperheid, doch meer dan eens ontbrak het hun aan de noodige waakzaamheid en behoedzaamheid, welke den bekwamen veldheer zelfs bij de zegepraal niet mogen ontbreken. Zoo zagen wij Dirk, vol onbaatzuchtigheid en alleen naar zijn gevoel luisterend, het bijna in zijne macht zijnde Utrecht met alle daaraan verbondene voordeelen opofferen, om zijnen in nood verkeerenden bondgenoot ter hulp te snellen.

— En toch, sprak Arnold, ging deze ridderlijkheid bij Dirk nog met meer beleid en staatkunde gepaard dan bij Willem, die zich dikwerf tot daden liet verleiden,in roekeloosheid ontaardend.

— 't Is geenszins te verwonderen, voegde Arnold er bij, dat eene gevaarlijke ziekte het onmiddelijk gevolg is van die onrustige en vermoeiende tochten.

Bij de andere ridders van den stoet, die het doel der reis gisten, baarde het geene verwondering dat Adelheide's keuze op hunnen edelen en machtigen Graaf Lodewijk II, was gevallen. Immers deze was een man, sterk en schoon van lichaamsbouw, grootmoedig en goedhartig, en de Graven van Loon sproten uit een zeer aloud en zeer adelijk geslacht. Zijn vader, Geraart I, stichter der Abdij van Herckenrode, nam deel aan den derden, en zijn grootvader,Lodewijk I, aan den tweeden kruistocht.

In 1195 volgde hij zijnen vader op en eene der eerste daden van hem bekend is een verdrag met Hertog Hendrik van Brabant, betreffende de gebeurlijke erfenis van het Graafschap Woka. Beiden beweerden recht te hebben op dit leengoed, omdat de Graaf Albert geene minderen had. Het verdrag meldt dat bij dezes dood de Hertog de helft van het goed en de Graaf van Loon de andere helft in leen van den Hertog zou hebben, dat de onkosten, om in het bezit van het goed van Woka te geraken, grootendeels door den Hertog zouden gedragen worden en dat zoo iemand hun den oorlog verklaarde voor dat goed, zij elkander zouden helpen en hunne verdedigingsmiddelen samenbrengen.

Dit verdrag werd gesloten eenigen tijd voor 's Hertogen vertrek naar Palestina.

Omstreeks den zelfden tijd, bewerkte Lodewijk II, met de medehulp van Willem van Gulliek, den vrede tusschen Hendrik van Brabant en Otto van Gelre en zij bleven er borg voor. De bijzonderste bepaling van dat vredeverdrag was : de Graaf van Gelre zou de Hertog in al zijne oorlogen bijstaan, op de enkele voorwaarde dat zij niet tegen den keizer gericht waren en de Hertog van zijnen kant zou Otto beschermen in alle omstandigheden.

Bij zijne terugkomst uit Palestina, was Hendrik van Brabant genoodzaakt nog een geruimen tijd tegen de Graven van Holland en Gelderland te strijden, die niet ophielden geweldenarijen te plegen in het bisdom Utrecht. In het nieuw vredeverdrag, den Graaf van Gelre opgelegd door den Hertog, wat na den 15 September 1202, komt ook Graaf Lodewijk van Loon tusschen : hij belooft dat hij den Graaf van Gelre niet zal ondersteunen, voor dat deze voldoening zou geschonken hebben aan den Hertog. In 't begin van 1203, om dien vrede te bekrachtigen, wordt Margaretha, jongste dochter van Hendrik, verloofd aan Geraart, zoon van het huis van Gelre, en Lodewijk II treedt hier op als borg in de huwelijksbelofte.

Een voornaam geschiedkundig feit was de dood van den Duitschen keizer Hendrik IV, den 28 September 1197, ter oorzake van de gevolgen : deze dood verwekte de mededingende heerschzucht van de vorstelijke familien. De aanhangers van het huis van Hohenstaufen, vergaderd te Erfurt, kozen den 6 Maart 1198, Filips, Hertog van Zwaben die proost der kerk van Alken was geweest, en de andere vorsten, vereenigd te Keulen, ontevreden dat men voor de bepaalde dag en op eene andere dan de gewone plaats Frankfort namelijk, tot de keuze was overgegaan, kozen eenige dagen later Otto IV, Hertog van Brunswik. De prinsbisschop van Luik, Albertus van Cuyck, en Lodewijk, Graaf van Loon zijn vasaal hadden geen deel genomen noch aan de eene nog aan de andere der kiezingen en hielden zoo een soort van voorzichtige onzijdigheid tusschen de twee partijen.

De Aartsbisschop van Keulen, Adolf van Altena, de voornaamste handlanger in de kiezing van Otto IV, kwam naar Luik, in Mei 1198, om zijnen keizer aan te bieden en den prinsbisschop over te halen ; maar deze bleef onbuigzaam bij de gebeden en zelfs bij de geschenken die men hem aanbood. Ook woonde hij de kroning niet bij, op 4 Juli 1198 van Otto IV, te Aken, en de Graaf van Loon was ook niet bij de aanwezigen ; hij volgde het voorbeeld van zijnen prinsbisschop. Bij de kroning treft men aan : de Graven van Holland en van Gelre, en Mathildis, Hertogin van Brabant, die hare dochter Maria verloofde aan Otto IV ; dit was heel waarschijnlijk buiten den weet van den Hertog, die zich alsdan in Palestina bevond.

Het Hof van Brabant en ook de Graaf van Vlaanderen werkten op de Luikenaren, om hen over te halen tot de partij van Otto en deze kwam nog eens naar Luik, in 1199, waar hij herkend werd door een aantal geestelijken en ridders, maar nog niet door den Prinsbisschop en den Graaf van Loon : beiden hadden wellicht hulde en trouw beloofd aan Filips van Zwaben. Tenminste is het zeker dat Lodewijk II de partij van Filips ondersteunde tot in 1201.

Waar de dood van Prinsbisschop Albertus van Cuyck, de benoeming als opvolger van Hugo van Pierrepont, die Otto's gezind was, de goedkeuring, daar den Prins Innocentius III, van de keuze van Otto, het aandringen van den Hertog van Brabant en vooral een brief van Innocenius III aan den Graaf van Loon, om dezen te ontslaan van alle verplichting jegens Filips van Zwaben, dat alles deed eindelijk Lodewijk overgaan tot de partij van Otto IV. (Wordt vervolgd).